

Van: E.H. Stedenburg
Telefoon: 14 010

Ons kenmerk: M2311-2247 23bo008644
Bijlage(n): 8

Onderwerp: Raadsvoorstel over Jaarplan 2024,
Begroting 2024-2028 en Tweede
Voortgangsrapportage 2023.

Aan de gemeenteraad

Datum: B&W 21 november 2023

Gevraagd besluit:

Samenvattend stellen wij u voor:

kennis te nemen van de door de stichting BOOR (Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam) aangeboden tweede voortgangsrapportage (na acht maanden) 2023;

goedkeuring te verlenen aan het jaarplan 2024 en de begroting 2024-2028;

afdoen, conform het verzoek van stichting BOOR, van de toezeggingen:

- 23bb003903: Het BOOR-bestuur zal de subcommissie informeren over de afwikkeling van de compensatie voor het opgezegde Gazprom-contract
- 23bb003905: Het BOOR-bestuur zal kijken hoe de realisatie van de doelen scherper omschreven/uitgelegd kan worden.

Waarom dit voorstel?/Waarom nu voorgelegd?

Conform art. 17 lid 8 van de statuten van stichting BOOR, op 30 januari 2020 vastgesteld door de gemeenteraad, overlegt het algemeen bestuur zo vaak als door de Raad nodig wordt geacht, doch ten minste één (1) keer per jaar, met de Raad of een delegatie daarvan over de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs (algemene toegankelijkheid en levensbeschouwelijke pluriformiteit), de uitvoering van het strategisch beleidsplan en de ontwikkeling van de zaken waarover volgens het toezichtkader wordt gerapporteerd aan de gemeente. Handvatten voor de bespreking van het jaarverslag worden nader uitgewerkt in het toezichtkader.

Conform art. 22 lid 1 van de hiervoor genoemde statuten verschaft stichting BOOR de gemeente (waaronder mede begrepen de Raad en B&W), in verband met de uitoefening van haar taken, de noodzakelijke gegevens; dit geschiedt door periodieke bestuursrapportages. In deze voorliggende tweede voortgangsrapportage zijn een aantal kengetallen opgenomen die informatie geven over onder meer de financiële situatie van

het schoolbestuur. Deze bestuursrapportage wordt voorgelegd met het doel deze te bespreken.

Conform art. 23 lid 1 van de hiervoor genoemde statuten maakt stichting BOOR jaarlijks vóór één (1) november een begroting voor het komende kalenderjaar op. Onderdelen van de begroting zijn, naast de gebruikelijke financiële gegevens, tevens de voorgenomen activiteiten met een toelichting daarop en de wijze waarop de kwaliteit van het openbaar onderwijs wordt bevorderd. Conform lid 2 van dit artikel wordt de begroting ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad. De Raad kan zijn goedkeuring slechts onthouden wegens strijd met het vigerende strategisch beleidsplan, strijd met het recht, strijd met de begroting van de gemeente (voor zover de begroting van de stichting die begroting raakt) of strijd met het algemeen belang.

Hierbij worden de volgende documenten onder geheimhouding aan u voorgelegd.
UD-2328 Brief met 2 bijlagen aan de gemeenteraad risicoanalyse BOOR GEHEIM

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

n.v.t.

Toelichting:

Tweemaal per jaar rapporteert de stichting BOOR over de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs (algemene toegankelijkheid en levensbeschouwelijke pluriformiteit), de uitvoering van het strategisch beleidsplan en de ontwikkeling van de zaken waarover volgens het toezichtkader wordt gerapporteerd aan de gemeente. Halverwege het jaar betreft dit het jaarverslag en de eerste voortgangsrapportage, eind van het jaar de tweede voortgangsrapportage en de begroting voor het daaropvolgende kalenderjaar. Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste thema's uit de tweede voortgangsrapportage 2023 en het jaarplan + begroting 2024. Als laatste volgt de afdoening van de toezeggingen.

Tweede voortgangsrapportage

In deze rapportage wordt voortgang gegeven op de doelen uit het jaarplan 2023 na acht maanden. In jaarplan 23 staan in totaal 44 doelen: 5 BOOR brede, sector overstijgende doelen, en doelen uit de drie sectorjaarplannen: 11 voor de sector (voorgezet) speciaal onderwijs, 11 voor de sector voortgezet onderwijs en 17 doelen gericht op de sector (speciaal) basisonderwijs. De doelen dragen bij aan het realiseren van de koers van BOOR: Koers 2022-2026 Sta Open.

Deel 1 van de koers bestaat uit een manifest waarin BOOR beschrijft hoe zij met hun openbare scholen willen bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen en daarmee de samenleving (in Rotterdam) staat beschreven.

In deel 2 van de koers staan de beloften beschreven en deel 3 wordt jaarlijks gevormd door in het jaarplan concrete jaardoelen te formuleren. Voor 2023 waren dat er 44.

BOOR ligt met alle 44 doelen op koers, op onderstaande twee doelen na:

1. Samenwerken in leerlijnen (voortgezet onderwijs)

Binnen BOOR werken we aan (leer-)lijnen taal, rekenen, digitale vaardigheden en studievoordigheden (groep 7/8 en onderbouw vo). We werken dit uit op kleine schaal en zoeken samenwerking waar dat op een natuurlijke manier past.

Een aantal scholen heeft hier in 2023 al aan gewerkt. Deze ervaringen worden gedeeld.

2. Versterken basisvaardigheden (speciaal) basisonderwijs

- *Basisvaardigheden zijn randvoorwaardelijk voor maximale talentontplooiing. Daarbij passen ambitieuze doelstellingen op het gebied van taal en rekenen.*
- *We stellen vast wat de huidige totaal gemiddelde afwijking van BOOR basisscholen is ten opzichte van het gemiddelde van met hen vergelijkbare scholen op de drie leergebieden (lezen, rekenen, taalverzorging) en formuleren een visie, ambitie en beleid op bewezen effectieve interventies die onze scholen gezamenlijk en individueel uitdaagt het onderwijs op een zo hoog mogelijk niveau te brengen.*
- *Daarbij hebben we in het bijzonder aandacht voor taalontwikkeling van het jonge kind. We werken de komende jaren vanuit het kwaliteitskader toe naar een basisonderwijs op het gebied van het jonge kind (resultaatsafspraken gemeente) en nemen het als vast onderdeel op in de cyclus van het jaarplan van iedere basisschool.*

Om dit doel te behalen zal de visie op het jonge kind worden gekoppeld aan goed taalonderwijs. Om zo toe te werken aan een hoger gemiddelde op de leergebieden lezen, rekenen en taalverzorging.

Context

De brede context waarin BOOR werkt aan de doelen wordt gevormd door maatschappelijke ontwikkelingen die het onderwijs raken

- Impact van de coronacrisis op de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen behoeft blijvende aandacht. Een deel van de leerlingen heeft onvoldoende essentiële kennis opgebouwd. Er is nog niet voldoende leertijd geweest om een inhaalslag te maken. Ook kost het met name leerlingen van het voortgezet onderwijs moeite om weer in het schoolse ritme te komen. Tijdens de coronacrisis is kansrijk geadviseerd voor de overgang van het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs. Deze advisering blijkt gevolgen te hebben: bijvoorbeeld een hoger aantal zittenblijvers en lagere slagingspercentages in het voortgezet onderwijs.
- BOOR vangt vanaf de zomer van 2022 Oekraïense leerlingen op in de basisschoolleeftijd, samen met de RVKO. Ook wordt door BOOR onderwijs verzorgd aan Oekraïense leerlingen in internationale schakelklassen van het voortgezet onderwijs. BOOR bereidt zich voor op een verdere toename van Oekraïense leerlingen in 2024.
- Huisvesting: eind 2023 wordt het definitieve integraal huisvestingsprogramma vastgesteld door de raad. In 2023 zal nog nieuwbouw worden opgeleverd van een tweetal BOOR scholen.

- De toegenomen armoedeproblemen (door de oorlog in Oekraïne, hoge energieprijzen en inflatie) zijn ook zichtbaar op BOORscholen. Om scholen handvatten te bieden wordt een handreiking gericht op het omgaan met armoedeproblematiek ontwikkeld.
- In 2022 heeft de Nederlandse arbeidsinspectie een verkennend onderzoek gedaan naar de achterliggende oorzaken van werkdruk in het voortgezet onderwijs. In 2023 heeft de inspectie steekproefsgewijs een aantal scholen bezocht, waaronder het Libanon Lyceum. Hieruit is een herstelopdracht voortgekomen. De Thorbecke talentschool zal ook bezocht worden, voor dit bezoek is nog geen datum gepland

Financiën

Tweede Forecast

Het bestuur verwacht in 2023 een positief resultaat van € 4,1 miljoen te behalen. Na toevoeging/onttrekking van de bestemmingsreserve is dit een positief resultaat van € 1,3 miljoen. Dit is een aanzienlijk positiever beeld dan waar in de originele begroting 2023 vanuit werd gegaan. Dit positieve verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere energielasten, een eenmalige compensatie voor het opzeggen van het Gazprom energiecontract en extra rentebaat over het saldo van schatbankieren door gestegen rentetarieven.

Financiën

Er zijn structureel hogere personeelslasten (€ 9,2 miljoen), welke gecompenseerd worden vanuit het onderhandelaarsakkoord CAO 2023-2024. Een verklaring voor deze hogere personeelslasten kan gevonden worden in het inhuren van externen (€ 6,6 miljoen) en meer inzet van de eigen formatie voor Nationaal Programma Onderwijs (NPO) activiteiten en activiteiten in het kader van basisvaardigheden (met name meer inzet van onderwijsondersteunend personeel). Verder is de uitwerking van de regeling van werkdrukmiddelen in het voortgezet onderwijs verwerkt en zullen de kosten voor externe inhuur toenemen door de uitvoering van tijdelijke subsidie activiteiten. De huisvestingslasten zijn lager dan begroot door lagere energielasten. Daar tegenover staan wel hogere kosten voor onderhoud en schoonmaak in de laatste maanden van 2023.

Over de bestemmingsreserves ICT tempoversnelling wordt tegenstrijdig bericht. BOOR geeft aan dat deze in 2023 niet volledig worden ingezet omdat een aantal activiteiten is uitgesteld tot 2024. Echter er staat ook beschreven dat het versnellingsprogramma is afgerond.

Verwacht wordt dat na 2023 nog € 1,5 miljoen aan de bestemmingsreserve NPO wordt toegevoegd. Omdat in de eerste zeven maanden nog NPO-middelen zijn ontvangen, staat in de realisatie en begroting tot en met augustus een hoger bedrag als toevoeging. Vanaf augustus 2024 worden er alleen nog kosten gemaakt voor NPO, waardoor het toe te voegen bedrag aan het einde van het jaar lager uit zal vallen.

Voor de subsidie basisvaardigheden zijn voor 1 oktober 2023 de plannen opgesteld. De inkomsten basisvaardigheden in 2023 zijn € 6,3 miljoen. De verwachte kosten zijn € 4,2 miljoen. Het saldo hiervan (€ 2,1 miljoen) zal worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

In de aanbiedingsbrief van BOOR wordt aangegeven dat in de verdeling van onderwijsmiddelen in het nieuwe ROB minder beschikbaar is voor de kwaliteitsbudgetten voor scholen dan voorheen. Hierbij willen wij graag aangeven dat wat betreft de middelen

voor onderwijskwaliteit (voorheen schoolontwikkeling) er inderdaad een daling is van het subsidiebudget. De daling in het kwaliteitsbudget voor taal, rekenen en lezen wordt gerechtvaardigd omdat vanuit het Rijk ook middelen beschikbaar zijn gekomen voor scholen ter bevordering van de basisvaardigheden. Vanuit beleidsperspectief gaat deze vermindering voor kwaliteitsbudgetten gepaard met een verschuiving naar andere speerpunten (onderwijs jeugdhulp, schil om de school) en nieuwe subsidies. Zo worden de tarieven van de Dagprogrammering verhoogd en heeft BOOR een groot aandeel in de nieuwe subsidie voor kwaliteit in het NPRZ (onderdeel van de Regio Deal). Daarbovenop komt nog alle inzet die in het NROB binnen de schil wordt geborgd (tutoren, schoolzorgteams, jongerenwerk etc).

Jaarplan 2024 en begroting 2024-2028

In het strategisch beleidsplan: "Koers 2022-2026 Sta Open" zijn kwaliteit, identiteit en samenwerken de prioriteiten die BOOR benoemt. Deze hebben zij vertaald in 5 beloftes aan de leerlingen, de ouders en het personeel. Het jaarplan 2024 is het derde jaarplan binnen de strategische koers. Met dit derde plan is BOOR halverwege de looptijd van de koers. Daarom wordt in dit plan nadrukkelijker teruggekeken op de inspanningen van voorgaande jaren en het effect daarvan, en ook wordt vooruitgeblikt naar de ambities die BOOR eind 2026 gerealiseerd wil hebben. Alle doelen zijn meerjarig geformuleerd tot het einde van de koersperiode 2026, om zo beter te kunnen sturen. Er is gekozen voor een beperkter aantal doelen. Twee sectoroverstijgende doelen zijn gehandhaafd. Hier is een derde doel aan toegevoegd. Daarnaast zijn er per sector doelen geformuleerd: 6 voor het (s)bao, 5 voor het vo en 5 voor het (v)so. Het totaal aantal doelen komt hiermee op 19. Als eerste zullen de sectoroverstijgende thema's worden beschreven, gevolgd door de vijf beloftes met daarbij de concrete jaardoelen per sector.

Sectordoelen

1. "Verbeteren aansluiting (s)bao, (v)so en vo"
We willen leerlingen een optimale schoolloopbaan bieden en drempels die dat in de weg staan zo veel mogelijk wegnemen. Daarom zorgen we de komende jaren voor meer verbinding tussen de BOOR scholen in de verschillende sectoren en verkennen we nieuwe initiatieven voor goede aansluiting en soepele overgangen. In 2024 continueren we de focus op de doorlopende leerlijn taal binnen BOOR, werken we aan een BOOR brede visie op taal en versterken we de samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs.
2. 'Aantrekkelijk werkgeverschap'.
BOOR onderscheidt zich eind 2026 als aantrekkelijke werkgever. Dit bereiken we door de principes van goed werkgeverschap te verankeren in de kern van de organisatie en in ons handelen. Zo streven we naar persoonlijke groei, een inspirerende werkomgeving en oprecht plezier bij onze medewerkers.
3. Als derde themadoel is hier 'Actief benutten van samenwerking in onderwijsregio's' aan toegevoegd:
Binnen de (totstandkoming van) de Onderwijsregio's wil BOOR actief alle mogelijkheden verkennen en benutten die deze samenwerkingsconstructie

kan bieden. Specifieke kansrijke thema's waar BOOR zich samen met partners op richt zijn: werven, matchen en opleiden, behouden en professionaliseren, anders organiseren van onderwijs en samenwerking met andere stakeholders.

Hieronder volgen de vijf beloftes, met daarbij concrete resultaatdoelen voor 2026 per sector.

1. Belofte van BOOR: Wij leiden kinderen op tot de burgers van morgen.

(Voortgezet) speciaal onderwijs

- leerlingen toerusten middels goed onderwijs

We rusten leerlingen toe voor een plek in de maatschappij, zodat ze zo volwaardig mogelijk kunnen functioneren. Daarom streven we er in de eerste plaats naar om zoveel mogelijk expertise uit te wisselen met de andere sectoren om leerlingen zoveel mogelijk in het regulier onderwijs te houden (inclusie) dan wel tot hybride onderwijsvormen te komen. We werken de leerlijn maatschappelijke diensttijd verder uit en implementeren die, zodat leerlingen nog meer ervaringen kunnen opdoen in de maatschappij. Tenslotte verbeteren we de basisvaardigheden, het burgerschapsonderwijs en ontwikkelen we het reeds hoge niveau van 'loopbaan oriëntatie en begeleiding' beleid verder door.

Voortgezet onderwijs

- versterking aanbod burgerschap

De vo-scholen van BOOR trekken samen op in burgerschapsonderwijs en bieden een passend en dekkend aanbod burgerschapsonderwijs in de Rotterdamse regio, waarmee ze voldoen aan de maatschappelijke burgerschapsopdracht. We brengen het effect van burgerschapsonderwijs in beeld, bijvoorbeeld met behulp van de Rovict-toets en stimuleren kennisuitwisseling tussen de scholen.

(Speciaal) basisonderwijs

- Burgerschap: stevige basis

Eind 2026 is iedere BOOR (s)bao-school een oefenplaats voor burgerschap op basis van een curriculumbrede aanpak. Het lesaanbod is gebaseerd op de vier BOOR pijlers van burgerschapsonderwijs, vanuit de kernopdracht 'Sta Open' uit onze Koers. De effecten van dit onderwijs op onze leerlingen zijn in beeld. Alle BOOR (s)bao-scholen voldoen aan de wettelijke opdracht hebben een aanbod voor levensbeschouwelijk onderwijs.

- Vanuit superdiversiteit omgaan met maatschappelijke vraagstukken

Eind 2026 zijn alle medewerkers in het (s)bao toegerust en vaardig genoeg om complexe gesprekken te voeren over maatschappelijke vraagstukken in de context van superdiversiteit (Rotterdamse samenleving), zowel onderling in teamverband als met ouders en leerlingen.

2. Belofte van BOOR: Wij gaan voor kansengelijkheid en bieden ieder kind brede basisvaardigheden.

(Voortgezet) speciaal onderwijs

- Nieuwe onderwijskundige verbindingen

Door implementatie van het Noord-Zuidplan werken we door uitwisseling van expertise en het uitbreiden van opleidingsmogelijkheden aan de verbreding van het aanbod in de onderwijsprofielen. We vergroten hiermee de kansen voor al onze leerlingen door onder

andere het harmoniseren van leerlijnen op verschillende locaties zodat (gedeeltelijke) uitwisseling van leerlingen mogelijk wordt. Daarnaast streven we naar vermindering van thuiszitters door het uitbouwen van oplossingen via BITS, Recon op Maat en Herstart. Ons Uitstroom Trainingscentrum weet in 2026 weer meer leerlingen aan het eind van hun schoolloopbaan een extra duwtje in de rug te geven om een goede plek op de arbeidsmarkt, binnen dagbesteding of in het vervolgonderwijs te vinden.

Voortgezet onderwijs

- Verbetering onderwijsresultaten
Middels onze inzet op onder andere de volgende sleutelfactoren realiseren we een positief effect op de onderwijsresultaten:
  - *We verankeren de werkwijze van de werkgroep havo en verbreden deze naar de andere onderwijsniveaus.*
  - *We realiseren op de basisvaardigheden geleidelijk een hoger gemiddeld taal en rekenniveau van onze leerlingen onderbouw (gemeten naar referentieniveaus).*
  - *We hebben in het kader van kansengelijkheid een gezamenlijke en gedragen visie op het aanbod van brede brugklassen en passend bevorderen en stimuleren actief kennisuitwisseling op deze thema's*

(Speciaal) basisonderwijs

- Taalonderwijs
Voor de Rotterdamse leerlingen is het (s)bao van stichting BOOR eind 2026 expert op taalonderwijs. Dit is zichtbaar in de kwaliteit van het personeel en in een vernieuwende visie op taalonderwijs in de stad Rotterdam, passend bij de populatie van BOOR basisscholen.

3. Belofte van BOOR: Onze scholen zijn een prettige en veilige leeromgeving.

(Voortgezet) speciaal onderwijs

- Volwaardig partnerschap
De scholen van de sector (v)so worden in het Rotterdamse onderwijsveld als een volwaardige onderwijsvorm gezien. Samenwerking met het (s)bao en het vo wordt normaal en binnen BOOR is het vanzelfsprekend.

Voortgezet onderwijs

- Consolidatie veiligheid op scholen
Alle BOOR vo-scholen hebben een actueel veiligheidsbeleid dat zichtbaar is in de praktijk en hebben daarmee (opnieuw) aangetoond een veilige leer-, en leefomgeving te bieden waar continu oog is voor het verbeteren van de veiligheidsbeleving in en rond de school. Alle BOOR vo-scholen hebben op grond daarvan (opnieuw) het certificaat Veilige School Rotterdam toegekend gekregen.

(Speciaal) basisonderwijs

- Sociale veiligheid

Om de sociale veiligheid voor onze leerlingen en medewerkers te vergroten, zijn eind 2026 op basis van onze data de juiste randvoorwaarden en hulpmiddelen ontwikkeld, vastgesteld en geïmplementeerd. Er is een klimaat waarin medewerkers zich veilig voelen en een lastig gesprek aan durven gaan, weten hoe te handelen en weten waar zij met vraagstukken terecht kunnen. Leerlingen gaan naar school in veilige omgeving. Alle scholen nemen deel aan het (nog te ontwikkelen) programma preventie jeugdcriminaliteit.

4. Belofte van BOOR: We stimuleren om altijd te blijven leren en vernieuwen.

Voortgezet onderwijs

- Opleiding en training van medewerkers

We hechten waarde aan de scholing en ontwikkeling van onze (toekomstige) medewerkers, zowel in het kader van goed werkgeverschap alsook vanwege de positieve effecten die professionalisering heeft op de onderwijskwaliteit. Daarom nemen alle BOOR vo-scholen eind 2026 deel aan de opleidingsschool binnen de nieuw te vormen Onderwijsregio. Daarnaast realiseren we een intern scholingsaanbod voor collectieve professionalisering van onze leraren op onder andere het gebied van basisvaardigheden taal en rekenen en data-geïnformeerd werken en is de nieuwe systematiek van interne audits geïmplementeerd.

(Voortgezet) speciaal onderwijs

- Passend aanbod

In Rotterdam zijn zowel op de Noord- als op de Zuidoever van de Maas alle (v)so onderwijsvarianten aanwezig, zodat leerlingen op onze scholen zo thuisnabij mogelijk onderwijs krijgen. Voor thuiszitters zijn voorzieningen.

(Speciaal) basisonderwijs

- Duurzaam organiseren

Eind 2026 is complementair denken vanzelfsprekend in het handelen van schoolleiders en teams. We denken vanuit kwaliteit en kansen. Teams op scholen zijn divers van samenstelling, talent en expertise en ieder teamlid werkt op de plek waar hij of zij vanuit het eigen talent en de eigen expertise op dat moment het beste kan bijdragen.

5. Belofte van BOOR: Wij bieden een stevige organisatie als basis voor succesvolle scholen.

(Voortgezet) speciaal onderwijs

- Sectorgebonden bedrijfsvoering

We professionaliseren de sector verder. Professionals op de ondersteunende processen (zoals HR, communicatie en onderwijskwaliteit) zijn dedicated werkzaam en verbonden aan de sector (v)so. We bouwen de professionele cultuur verder uit. De dataverzameling wordt uitgebreid, de 4D-cyclus wordt versterkt. We werken eraan om de zorg in onderwijstijd te beleggen waar het thuishoort: bij de zorginstellingen, onder handhaving van het huidige, kwalitatief hoge aanbod, omdat dat voordeliger is voor het volgen van onderwijs op onze scholen.

Voortgezet onderwijs

- Harmonisatie bedrijfsvoering

Door onderlinge samenwerking benutten we de aanwezige kennis en de schaalvoordelen van de sector op het gebied van bedrijfsvoering en zorgen we ervoor dat ook individuele scholen sterk zijn. Eind 2026 is de bedrijfsvoering binnen BOOR voer per cluster geharmoniseerd en gaan we onderzoeken of intensiever samenwerken tussen de clusters wenselijk en mogelijk is.

(Speciaal) basisonderwijs

- Ontwikkeling en groei van medewerkers

Eind 2026 heeft (s)ba BOOR talentontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van medewerkers stevig verankerd in het strategisch personeelsbeleid van de organisatie.

Begroting 2024

De begroting van BOOR voor het jaar 2024 is opgebouwd uit de individuele schoolbegrotingen, een bovenschoolse begroting per sector en begrotingen voor BOOR Services en Bestuur (ABB). De begroting 2024 bestaat voor 81,5% uit personele lasten, in de begroting voor 2023 was dat 80,1%. De procentuele verhoging komt door de hogere effecten van het onderhandelaarsakkoord cao 2023-2024 en de lagere energielasten. Subsidies waarover nog geen zekerheid is dat ze worden toegekend, zijn niet verwerkt in de begroting. De prognose van resultaat voor 2023 is € 5,4 miljoen euro hoger dan begroot (door lagere energielasten, compensatie verplicht opzeggen contract Gazprom, gestegen rentetarieven en hogere Rijksbijdragen). De baten in 2024 wijken sterk af van de begroting 2023. Onder andere door meer nieuwkomersbekostiging en subsidie basisvaardigheden.

Meerjarenbegroting 2024-2028

De begroting van stichting BOOR is opgebouwd uit individuele schoolbegrotingen. Overall: de financiële positie van BOOR is goed. Dit is mede te danken aan financiële meevallers en ontvangen incidentele middelen in de afgelopen jaren. Voor 2024 wordt verwacht een positief resultaat te behalen van € 1,5 mln. na mutaties in de bestemmingsreserves. Meerjarig ziet het beeld er echter minder rooskleurig uit. De structurele bekostiging in het basisonderwijs is te laag en de vereenvoudiging van de bekostiging heeft dit effect verder vergroot. Dit betekent dat BOOR zonder de huidige incidentele middelen uitkomt op een verlies voor de jaren 2025 en 2026. De hoogte hiervan is mede afhankelijk van de mate waarin de gemeente het onderwijs (ROB) en de huisvestigingsuitdagingen kan ondersteunen met toereikende subsidies. De stelselwijziging in het kader van de Voorziening groot onderhoud en het wegvallen van de Vordering op OCW hebben een aanzienlijke impact op de ontwikkeling van het weerstandsvermogen, door wijziging in betaalritme (vanaf 2023 per kalenderjaar in plaats van schooljaar). Vanuit de PO-raad is een schadeclaim ingediend namens 230 schoolbesturen. De uitspraak op het hoger beroep wordt eind 2023 verwacht. Een eventuele toekenning van deze claim is nog niet in de begroting verwerkt. Juni 2023 is de nieuwe regelgeving m.b.t. de 'Voorziening groot onderhoud' bekend geworden. Deze nieuwe regelgeving geeft schoolbesturen de keuze voor activeren of blijven hanteren van een onderhoudsvoorziening. BOOR kiest hierin voor onderhoudsvoorziening. Dit betekent dat de voorziening verder op peil gebracht moet worden omdat er per pand een onderhoudscomponent moet worden opgebouwd.

De NPO gelden zijn in '22-'23 voor de laatste keer toegekend. BOOR heeft in 2023 ook subsidie ontvangen voor de verbetering van Basisvaardigheden. Zowel voor NPO gelden als de subsidie basisvaardigheden geldt dat voor de niet- bestede middelen een bestemmingsreserve wordt gevormd.

De subsidie basisvaardigheden wordt in 2024 misschien weer toegekend. Maar omdat dit nog niet helder is, is deze nog niet meegenomen in de begroting van 2024.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben substantieel effect op financiële kengetallen van BOOR, zie hieronder.

Kengetallen

- In 2022 werd de rentabiliteit enerzijds negatief beïnvloed door het wegvallen van de vordering van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het primair onderwijs en de hogere energielasten. En anderzijds positief beïnvloed omdat niet het volledige bedrag van de NPO-middelen is gebruikt. Vanaf 2023 is de rentabiliteit beïnvloed door de hogere energielasten en de inzet van de NPO middelen.
- De solvabiliteit van BOOR zit ruim boven de ondergrens (30%) die de inspectie hanteert.
- Het liquiditeitspercentage is hoog vanaf 2022 en blijft hoog tot 2024 door de ontvangst van middelen voor NPO en de subsidie basisvaardigheden. Een deel van deze middelen wordt in latere jaren besteed. Door het wegvallen van deze baten zal de liquiditeit dan ook dalen vanaf 2024.
- De kapitalisatiefactor mag bij grote onderwijsinstellingen zoals BOOR maximaal 355 bedragen. Omdat het vermogen van BOOR niet te groot is ten opzichte van de totale baten zal BOOR hier de komende jaren onder blijven.
- Voor het weerstandsvermogen had BOOR zichzelf in 2015 een norm opgelegd van 10%. Deze is in 2023 verlaagd naar 8%. Hierdoor blijft het weerstandsvermogen over de begrotingsjaren 2024-2028 boven de eigen normering. Behalve bij de sector (s)bao. Die komt vanaf 2026 onder de gestelde norm van 8% door kosten voor activiteiten van incidentele middelen. Deze kosten zullen worden onttrokken aan de bestemmingsreserve, daardoor daalt de buffer om risico's op te vangen. BOOR zal deze ontwikkeling de komende jaren goed monitoren.

Ontwikkeling leerlingaantallen

In 2023 is het aantal leerlingen in het (s)bao licht gedaald, er waren 51 leerlingen minder. In het (v) so waren er juist meer leerlingen, namelijk 63 meer. In het vo is het aantal leerlingen flink gestegen met 240. Voor alle sectoren geldt dat het effect op de bekostiging minimaal is, gezien de geringe verschillen tussen de begrote en gerealiseerde aantallen. Vanaf 2024 is de prognose een toename van leerlingen, voornamelijk op het (voortgezet) speciaal onderwijs, door het wegwerken van de wachtlijsten en 355 eerstejaars nieuwkomers uit Oekraïne.

Risicomanagement

De belangrijkste risico's zijn verdeeld in vier groepen.

- *Externe ontwikkelingen*
  - De toename van gezinnen met geldzorgen en armoede. Gemiddeld genomen heeft 1 op de 5 gezinnen in Rotterdam te maken met armoede, en ook steeds meer onderwijspersoneel heeft moeite met rondkomen.
  - Het coronavirus lijkt verdwenen, maar er blijft een mogelijkheid dat er een nieuwe variant opduikt waardoor contactbeperkende maatregelen weer nodig zijn.
  - BOOR verwacht ook in 2024 een toename van het aantal Oekraïense leerlingen.
- *Onderwijskwaliteit*
  - Door de maatregelen ter bestrijding van het coronavirus zijn leervertragingen en problemen op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen ontstaan. De NPO -middelen mogen tot en met schooljaar 2024-2025 worden ingezet.
  - Het aantal leerlingen dat het funderend onderwijs verlaat zonder goede beheersing van de basisvaardigheden (taal, rekenen, digitale geletterdheid en burgerschap) is te hoog.
- *Personeel*
  - Het personeelstekort is een toenemende zorg. Waar eerst vooral tekorten waren in het basis- en speciaal onderwijs zijn de tekorten nu ook op steeds meer plekken in het voortgezet onderwijs merkbaar. Hierdoor is BOOR genooddaakt om veelvuldig gebruik te maken van externe inhuur om de continuïteit van het onderwijs te waarborgen. Er zijn positieve ontwikkelingen waar te nemen. Zo wordt er bijvoorbeeld veel samengewerkt met andere schoolbesturen in de regio Rotterdam en het project 'Anders organiseren' (vergroten van de instroom en beperken van de uitstroom enerzijds en het inzetten van anders bevoegden en digitale middelen anderzijds) van BOOR draagt bij aan het aanpakken van het personeelstekort. Tegelijkertijd blijven de (landelijke) prognoses oor de middellange en lange termijn zorgelijk.
  - BOOR heeft te maken met meer mutaties van personeel op scholen met een complexe leerlingenpopulatie naar scholen met minder werkdruk. Personeel op scholen met een complexe leerlingenpopulatie ontvangt een arbeidsmarkttoeslag, deze is nog niet structureel geborgd.
  - In het recent afgesloten onderhandelaarsakkoord voor de CAO 2023-2024 staan afspraken die het werken in het funderend onderwijs aantrekkelijker maken. Daar formeel nog niet is besloten of er een loonindexatie volgt van het Rijk is het akkoord opgenomen als risico.
  - Het ziekteverzuim is 6,4%, 0,1% lager dan in 2022. Dit is nog steeds boven de interne BOORnorm van 6,0%
- 1. *Bedrijfsvoering*
  - Door de ontoereikendheid van de bekostiging voor het funderend onderwijs laten de financiële kengetallen een vertekend beeld zien. De versnipperde incidentele subsidies bieden een oplossing voor de korte termijn, maar zijn niet structureel van aard. Daardoor is het steeds de vraag of de middelen toereikend zijn. De wijziging in het betaallritme van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van schooljaar naar kalenderjaar heeft het weerstandsvermogen negatief beïnvloed. Daar komt de aangekondigde verschuiving van gemeentelijke onderwijsmiddelen; met als gevolg minder gemeentelijke subsidie voor de kwaliteitsbudgetten voor de scholen in het kader van het nieuwe ROB nog bovenop.

- De bekostiging voor de onderwijshuisvesting is ontoereikend.
- Op het gebied van verbetering van luchtkwaliteit (ventilatie investeringen) en verduurzaming liggen er grote opgaven voor BOOR. Er wordt een relatief groot aantal nieuwbouw – en renovatieprojecten van BOOR-scholen gerealiseerd. Dat neemt niet weg dat er voor een groot deel van BOOR scholen hoge bedragen voor onderhoud nodig zijn.
- Het vervallen van de overgangsregeling groot onderhoud drukt op het weerstandsvermogen.
- Het risicoprofiel voor energiekosten kon in 2023 neerwaarts worden bijgesteld, omdat actief is gestuurd op klimaatbeheersing en omdat er een eenmalige compensatie is ontvangen over 2022
- Ook ziet BOOR risico's op het gebied van IT en de wijze waarop de interne bedrijfsvoering is georganiseerd.

Toezeggingen

Momenteel is er sprake van drie openstaande toezeggingen:

1. *Het BOOR-bestuur zal de subcommissie informeren over de afwikkeling van de compensatie voor het opgezegde Gazprom-contract (nr. 23bb003903).*
Stichting BOOR schrijft hierover in de tweede voortgangsrapportage 2023 dat het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat compensatie heeft toegezegd voor de financiële nadelen vanwege de opzegging van het gascontract met Gazprom over 2022. Dat leidt tot een eenmalige compensatie van ca. € 1,1 miljoen voor 2022. Om voor een compensatie over 2023 in aanmerking te komen moet de prijs overlegd kunnen worden die BOOR in 2023 bij Gazprom zou betalen. Die mogelijkheid is er niet. BOOR is voornemens om op basis van een fictief inkoopmoment de schade door te rekenen en dit mee te nemen bij het indienen van de claim voor 2023.
2. *Het BOOR-bestuur zal de evaluatie van het werken met een tweehoofdig College van Bestuur delen met de subcommissie BOOR (nr. 23bb003904).*
De evaluatie van het werken met een tweehoofdig College van Bestuur zal in eerste instantie besproken worden in een nog nader te bepalen bijeenkomst met de subcommissie BOOR. De evaluatie is op het moment van schrijven nog in de opstartfase. In afstemming met de griffier van de subcommissie BOOR wordt gekeken naar een geschikt moment in het voorjaar van 2024.
3. *Het BOOR-bestuur zal kijken hoe de realisatie van de doelen scherper omschreven/uitgelegd kan worden (nr. 23bb003905).*
Het Jaarplan 2024 en de Tweede voortgangsrapportage zijn vanuit dit uitgangspunt opgesteld. In beide documenten wordt expliciet teruggekeken, vooruitgekeken, en zijn waar mogelijk ook kwantitatieve gegevens meegenomen.

Op grond van het bovenstaande, verzoekt het bestuur van BOOR de gemeenteraad om toezeggingen 1 (nr. 23bb003903) en 3 (nr. 23bb003905) als afgedaan te beschouwen. Toezegging 2 (nr. 23bb003904) kan nog niet kan worden afgedaan omdat het evaluatietraject van BOOR nog niet is afgerond. De verwachting is dat de informele

bijeenkomst in het voorjaar van 2024 kan plaatsvinden, en dat de toezegging bij de volgende jaarstukken van BOOR (juni 2024) kan worden afgedaan.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

n.v.t

Geheimhouding

Stichting BOOR wenst de raad, in verband met het ter goedkeuring voorleggen van het jaarplan en de begroting 2024 en het informeren van de voortgang door middel van de tweede voortgangsrapportage 2023, te informeren over haar risicomanagement, waarvoor zij een drietal stukken (brief plus twee bijlagen) onder geheimhouding heeft aangeboden aan de raad, door tussenkomst van het college.

Met bijgevoegde openbare brief aan de wethouder (zie bijlage 1) wordt inzage in drie documenten (zie bijlage 6) gegeven onder oplegging van geheimhouding. Wij verstrekken u deze informatie onder oplegging van geheimhouding krachtens de artikelen 87 en 88, tweede lid, van de Gemeentewet artikel 5.1, eerste lid onder c, en tweede lid, onder f, van de Wet open overheid.

De bedrijfsgegevens zijn vertrouwelijk aan de gemeente medegedeeld en geven inzicht in het risicomanagement van BOOR en zijn concurrentiegevoelig. Het belang van het openbaar maken van deze informatie weegt niet op tegen de maatschappelijke en financiële belangen van stichting BOOR inzake het openbaar onderwijs. De documenten bevatten diverse elementen die bij openbaarheid stichting BOOR kunnen benadelen, omdat er concurrentiegevoelige informatie in staat.

Wij stellen op grond van ons beleidskader 'verstrekking openbare en geheime informatie aan de raad' voor na vijf jaar (21 november 2028) een herbeoordeling te doen van de geheimhouding.

Het bijbehorende ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

A. Aboutaleb

Bijlage(n):

1. UD-2326 Aanbiedingsbrief wethouder jaarplan en begroting 2024 en tweede voortgangsrapportage 2023
2. UD-2327 Aanbiedingsbrief gemeenteraad jaarplan en begroting 2024 en tweede voortgangsrapportage 2023
3. Tweede voortgangsrapportage 2023
4. toezichtskader bij tweede voortgangsrapportage 2023
5. Jaarplan 2024 en begroting 2024-2028
6. UD-2328 Brief met 2 bijlagen aan de gemeenteraad risicoanalyse BOOR GEHEIM

Ontwerpbesluit

De Raad van de gemeente Rotterdam,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 november 2023

gelet op artikelen 20.1, aanhef en onder j, en 23.2 van de statuten van stichting BOOR,

besluit:

kennis te nemen van de door de stichting BOOR (Bestuur Openbaar Onderwijs Rotterdam) aangeboden tweede voortgangsrapportage (na acht maanden) 2023,

het jaarplan 2024 en de begroting 2024-2028 van de stichting BOOR goed te keuren;

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 21 december 2023

De griffier,

De voorzitter,